

Шарата Н. Г.

*Д-р пед. наук, проректор з навчально-педагогічної
та виховної роботи і підвищення кваліфікації,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
natalya_sharata@mail.ru*

**УПРАВЛІННЯ ВИЩИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ЗА
ІННОВАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ**

У статті розглядаються інноваційні методи управління вищим навчальним закладом на сучасному етапі.

Ключові слова: університет, інновації, освіта, педагогіка.

Сучасне суспільство висуває нові вимоги до освіти, адже освіта є визначальним фактором політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності людства. Інтеграція в європейський та світовий освітній простір, перехід до нових організаційних моделей, запровадження інноваційних технологій визначаються важливими завданнями модернізації освіти.

Аналіз процесів розвитку в різних сферах людської діяльності свідчить, що їх основою є різного роду інновації в науці, техніці, організації, що втілені в нові продукти, послуги, технології. Сучасний стан освіти не є винятком, адже він не може існувати без інновацій, які сприятимуть створенню конкурентоспроможного середовища, розширенню самостійності вищих навчальних закладів, наданню ними додаткових освітніх послуг тощо. Це вимагає удосконалення структури, методів і форм управління, визначення пріоритетних аспектів відповідно до умов сьогодення.

Проблеми реформування освіти у нових соціально-економічних умовах досліджуються О.В. Киричуком, В.Г. Кременем, В.Ф. Паламарчук, І.П. Підласим та ін. [1, 2, 3, 4].

Проте, незважаючи на існуючі дослідження з інноваційної діяльності, у вітчизняній й зарубіжній літературі й до сьогодні залишились недослідженими деякі значущі аспекти даної проблеми, зокрема питання управління інноваціями у вищій школі, що і зумовило вибір нашого дослідження.

Якісне здійснення інновацій у сучасній вищій школі забезпечується змінами як в організації навчально-виховного процесу, у змісті освіти, у використанні сучасних та ефективних педагогічних й освітніх технологій, у нових методиках діагностики студентів і науково-педагогічних працівників,

так й у керуючої системи освітнього закладу. Навчально-виховний процес, а також процеси, що його забезпечують є об’єктом управління при роботі вищої школи у режимі функціонування. У режимі розвитку сама інноваційна діяльність колективу вищої школи стає об’єктом управління.

Залежно від виробленої стратегії інноваційної поведінки зміст функцій, що реалізуються керуючими системами, буде суттєво змінюватися. Якщо в освітньому закладі вводяться локальні інновації, то виконуватися буде частина функцій управління розвитком, що пов’язані із плануванням нововведень, мотивацією виконавців, контролем. При системних нововведеннях функції управління розвитком будуть більш широкими. При цьому підвищиться й час, який керівник буде витратити на вирішення завдань, пов’язаних із управлінням інноваційними процесами в умовах ВНЗ.

Управління інноваціями включає в себе компонент творчості. Основним завданням інноваційного менеджера є трансформація креативних ідей корисних для організації. Даний процес називається «комерціалізацією ідей». На сьогодні багато керівників не можуть дати відповідь на запитання, про те, чи можна управляти творчим компонентом інновації, виходячи з того що структури й процеси є природніми противниками креативності. Тим не менш правильно сформована структура, навпаки покращує результати творчої діяльності. Відсутність організаційної структури управління інноваційною діяльністю призведе до того, що творчість витіснить комерціалізацію або навпаки [5].

Важливим етапом при формуванні інноваційної структури є створення інноваційної стратегії, що залежить від загальної стратегії. Вибір інноваційної стратегії означає роботу у конкретних напрямках інноваційної діяльності, яких може бути багато. Користь виявлення стратегічних напрямів інноваційної діяльності у ВНЗ полягає у розширенні уявлення його можливостей. Залежно від обраної стратегії, керівництво може збільшувати інноваційні зусилля у певних напрямках, спрямовуючи відповідно більшу

кількість ресурсів. Одночасно керівник може виключати або додавати напрямки, змінюючи, таким чином, існуючу інноваційну стратегію [6].

Отже, педагогічна наука й провідний досвід інноваційної діяльності дозволяють визначити загальні правила ефективного управління інноваціями у сучасній вищій школі :

1. Усі інноваційні цілі та завдання мають бути інтегровані в єдину концепцію її розвитку. При цьому обов’язково: усі суб’єкти освітнього закладу розуміють загальноприйнятту концепцію інноваційного розвитку й дотримуються її; усі сфери діяльності освітнього закладу ефективно взаємодіють й погоджено розвиваються у рамках цієї концепції; інноваційні проблеми орієнтовані на вирішення завдань, поставлених суспільством перед вищою професійною освітою; інноваційний потенціал зосереджено в обмеженому інноваційному просторі.

2. У вищій школі має бути створено й підтримано плідний інноваційний клімат, а саме: здійснюватися стимулювання інноваційної активності; кооперуватися діяльність з іншими освітніми закладами й партнерами.

3. Діяльність вищої школи будується на використанні неординарних організаційних рішень. Це означає, що в основі діяльності покладено інновації, а в освітньому закладі існують, підтримуються й розвиваються гнучкі, адаптаційні інноваційні структури.

4. Розробляються й активно застосовуються ефективні методи управління інноваційними процесами, а саме: здійснюється всебічна підготовка інновацій та якісне планування проектів, є об’єктивні оцінки й ретельно обґрунтовуються проекти, забезпечується суворий контроль виконання проектів.

5. Забезпечується висока ефективність інноваційної діяльності й високий ефект інновацій, зокрема забезпечується високий рівень виконання поставлених цілей і завдань, здійснюється випереджувана інноваційна діяльність, мінімізуються матеріальні, фінансові й трудові затрати ресурсів на здійснення інновацій, постійно ідентифікуються вищі досягнення у сфері

інноваційної діяльності, що реалізується й орієнтуються власні інновації на їх використання.

Список використаних джерел:

1. Киричук О. Принцип розбудови інноваційної педагогічної системи освітнього закладу / О. Киричук // Рідна школа. – 2000. – № 10 (850). – С. 3-9.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти : Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 416 с.
3. Паламарчук В. Ф. Сучасні тенденції розвитку вищої школи в контексті європейського вибору : [електронний ресурс] / В. Ф. Паламарчук, Л. І. Даниленко // Інтернет-конференція Інституту педагогіки і ЦППО АПН України “Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи – 2003”. – Режим доступу : www.Cipre.@ua.Net.
4. Підласий І. П. Діагностика та експертиза педагогічних проєктів / І. П. Підласий. – К. : Україна, 1998. – 343 с.
5. Савченко О. Цілі і цінності реформування сучасної школи / О. Савченко // Філософія освіти в сучасній Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 1997. – С.47-54.
6. Файзуллина Г. З. Инновационные процессы в сфере образования. [Электронный ресурс] / Г. З. Файзуллина // М-лі научно-практ. конф. Интернет-педсовет. – 2002. <http://pedsovet.alledu.ru>

N. Sharata. Management of higher education institutions by innovative technologies.

Summary

The article shows the innovation methods of university control in nowadays.

Keywords: university, innovation, education, pedagogic.